

Таємниця однієї криниці

Юлія Смаль

В одному місті, в однієї матусі-чарівниці було двійко діток — гномиків. Синочка-грибочка звали Марко, а донечку-розумничку Оленка. Одного разу, коли у мами дуже багато справ, а мешканці Зеленого гаю потребували термінової допомоги, мама відправила діток до бабусі, в село. Зібрали гномики речі, сіли на чарівне Маркове летюче ліжко і рушили в дорогу. Хоч летіти їй недалеко, але речей мама поклала багато, тож летіли повільніше, ніж завжди. Діти мали час подивитися на те, що пропливало під ними, а було ж на що глянути: Зелений Гай радував око смарагдовою красою, а там було болото, на якому жив старий чаклун. Хтось казав, що він злий і ніколи не робить добра, це була неправда, діти часто бігали до нього в гості, куштували свіжу журавлину, чорницю, суницю, пили чебрецево-м'ятний чай і слухали довгі-довгі історії. А далеко попереду виднілося надзвичайно красиве місто, де жили тільки дорослі чарівники, феї і чаклуни, Маркові і Оленці туди не можна аж до вісімнадцяти років, саме тоді вони вступають у найсправжнісіньку чарівну школу.

Сьогодні з гномиками не було, як звичайно, ні Промінчика, ні Жартуна, ні Мудрагеля, їхніх друзів, навіть Кузь-стрибунець не захотів з ними летіти — сказав, що має безліч справ. Діти ще ніколи не були у бабусі в селі. Хоч вона часто приїжджала до них, але якось ніколи не доводилось гномикам у неї гостювати. Вони любили проводити час із бабусею: ходили з нею гуляти, потрапляли у нійрізноманітніші пригоди, їли морозиво і отримували гарні подарунки. Але зараз їх дивувало, що ніхто їх не провів, і, видно, ніхто не зустрічатиме. Мама склала клунки і побігла у справах, а бабуса сказала в чарофон тільки одне слово: "Чекаю!", і відключила зв'язок.

— Напевно, бабуса думає, що ми заважатимемо, і не дуже хоче, щоб ми приїздили, — похмуро буркнув Марко.

— Ні, я не думаю, може, в неї якісь справи.

Але наближалось подвір'я, ось і хата бабусина (на ній просто на даху великими буквами написано БАБУСИНА ХАТА, певно, спеціально для онуків), а нікого нема. Бабуса не вийшла їх зустрічати, на подвір'ї стояла тиша.

— Ну, думаю, нас чекає найнудніший тиждень в нашому житті.

— Що ж, ходімо досередини, — ліжко приземлилося, Оленка схопила наплечник і коробку з тортом.

— Ходімо.

Та не встигли вони стати на зелену-зелену траву, як щось навколо загуло-закрутило, завертіло. Світ почав змінюватися на очах, залоскотало і похолоднішало. Перед гномиками з'явилися три русалоньки — маленькі дівчатка з зеленими кісками, вони були такого ж зросту, як Оленка, тільки мали величезні зелені очиська. Русалоньки весело сміялися.

— Ой як гарно, до нас приїхали друзі!

— Нарешті нам буде з ким бавитися, ура! Ви хоч бешкетувати любите??? — діти розгубилися, але після такого питання засміялися і закивали головами.

— Ну, мерщій в дім, бабуся вже чекає! — і всі троє схопили по кульку з речами і потягли їх у хату. За русалоньками лишався мокрий слід, так, ніби від ніг кожної з них починалося джерельце.

Всі, навантажені торбами, гостинцями і клунками зайшли в хату, а там... пахло свіжоспеченими пиріжками з вишнями, картолею з кропом і сушеними травами. А бабуся, святково вдягнена, в новому фартусі, якраз діставала з печі пиріжки. Власне, пиріжки вистрибували самі, бабуся керувала процесом. На кухні панував такий же безлад, як у мами, коли вона готувала їсти. Бабуся хвилювалася.

— Ой, дітки, ви вже приїхали. А я, бачте, ще й прибрати не встигла. Що ж це я, — плеснула в долоні. — Заходьте, швидше заходьте! Це ваші речі? Дівчатка, русалоньки, що ж ви тут мені море розвели, ану в криницю, на обід приходьте, батька покличте.

— Ні, бабусю, батько зовсім хворий.

— А що сталося?

— Ви ж знаєте, що в його криниці вже давно ніхто не бере води.

— Добре, щось придумаємо, вилікуємо вашого батька. А зараз геть! Бач, що придумали, воду мені в хаті лити. Онучки, та що ж ви стоїте. — вона, раділа, що діти житимуть з нею аж цілий тиждень і витирала руки об спідницю. — Де там ваші речі? Що тут? О, торт! Це ваша мама? Бач, не забула, що я люблю. Це твоє, Оленко? Оп, все, в кімнаті, Марко? Ага, все, з речами розібрались, потім розкладете, як захочете. Ще треба вас переодягти. В селі ж не ходитимете одягнені в білі сорочечки!

Тільки діти опустили очі, щоб подивитись, що ж не так з їхніми сорочечками, як виявилось, що на них кольорові майки і сині джинсові шорти.

— Ну, а тепер мити руки, будемо снідати.

— А русалоньки?

— Вони прийдуть на обід. Їм дай волю, то не виходили б із цього дому. Зараз у русалок біда — мало хто користується криницями, від чого вода замулюється, джерельця, що живлять колодязі, вмирають, русалонькам і нема де подітись. А ці ще й такі непосиди-бешкетниці. От і доводиться їх стримувати, весь час придумувати якісь справи.

— А що тут близько є?

— Що тут є? А що тебе цікавить?

— Ну, річка, ліс, може, болото з цікавим болотяником.

— А я хіба вам не казала? Дивно. Річка за хатою, за городом, ліс трохи далеченько, але як зберетесь, то скажете мені, покажу вам коротку дорогу. Болото... Ні, болота близько нема, а те що далеко, вам і не потрібне. Тільки ж ви, дітки, за русалоньок не забувайте, беріть їх у свою компанію.

— Неодмінно, бабусю. От чому мама не послала з нами нікого з друзів, вона знала, що ми тут нових знайдемо.

— Так! Бо ми думали, що тут буде нудно.

— Хоч ваша бабуса і стара вже, але нудно з нею вам не буде. Добре, бігом мити руки, але щоб це зробити треба витягнути відро води з криниці. Справитесь?

— Звичайно, — діти вибігли на вулицю, схопивши по дорозі зелене емальоване відро.

— Поки вниз, то я кручу, — розсудила Оленка, — а потім ти.

— Добре, — добродушно погодився Марко. Оленка почала крутити корбу донизу. Почула, як відро десь далеко знизу хлюпнуло об воду. Здалося, хтось засміявся.

— Тепер ти.

Тільки Марко почав піднімати відро догори, як щось ніби зірвалося з повного відра, воно захиталося, вода почала розхлюпуватися.

— Певно, русалочки бавляться, — і справді, ще трохи проїхало відро доверху і знову щось хлюпнуло, відро дуже полегшало.

— Що ж це таке? Вони ж нам всю воду вилили, — обурилася Оленка, зазираючи в криницю. — Гей, там, дівчата, припиніть, нам треба води набрати!

Раптом щось потягло її донизу, різко стало холодно, Оленка опинилася в криничній оселі, Навколо, куди не глянь, було по коліна холодної води, а русалоньки розступившись на крок, зацікавлено дивилися на дівчинку.

— Агов, де моя сестра?

— Марку, спускайся сюди!

— Як, я ж розіб'юся?

— Спускайся, тобі кажуть.

— А-а-а. Що ж у вас тут так холодно? Привіт, дівчата!

— Ви не ображайтеся, що ми вихлюпали вам воду, просто нас так рідко хтось катає. Ми допоможемо вам іще одне відро набрати.

— Та нічого, — гномики любили нові знайомства. — А чому у вас так багато дзеркал? — роздивився навколо Марко.

— Та ні, це не дзеркала, це водоспади — переходи до інших криниць. Там, де водоспади мутні, темні, там криниці закинуті, ніхто ними не користується, а там, де світлі, — то щасливі місця...

— Ой, а можна торкнутися? — протягла пальчик зазвичай розсудлива Оленка.

— Ні! Ні! — але було пізно, Оленку затяг маленький вир і вона, вся мокра і замерзла, опинилася в зовсім іншому колодязі. Під дальньою стінкою сиділа скуйовджена постать, зелені очі зиркали в різні боки. Щось, невідомо, що ж це таке, глянуло в Оленчин бік і грізно насупилось.

— Киш!

— Перепрошую?

— Я сказав, геть звідси! Щоб ноги твоєї тут не було!

— Вибачте, але я не зумисне вас потурбувала. Зараз я повернуся назад.

— Ха! Чого ти полізла у водоспад?

— Я не лізла, я тільки торкнулася.

— Ха! Це називається "не лізла"? Ти ж не русалка?

— Ні, а що?

— Та нічого, от тільки повернутися тим самим шляхом ти назад не зможеш. Ці водоспади тільки для русалок.

— Ой, і що я тепер маю робити?

— А що тут зробиш?

— Може, ви мені допоможете?

— Ні!

— Чому?

— Я не допомагаю людям, тим більше, чарівникам.

— Я не чарівниця, та й не людина. Я — маленька гномочка.

— Ха! Виростеш справжньою чаклункою!

— Але, будь ласка, допоможіть мені хоча б піднятися нагору.

— І що це тобі дасть? Ти можеш опинитися за сотні кілометрів від тої криниці, в яку ти зістрибнула. Треба ж таке придумати, стрибнути в криницю!

— Що ж мені робити?

— Не знаю....

— Ну, добре, тоді побалакайте зі мною, розкажіть щось. Вам, напевно, рідко доводиться з кимсь розмовляти.

— Не хочу балакати, от же, нав'язалась на мою голову. Де ти взялася?

— Впала в криницю.

— Це я знаю.

— Тоді чому питаєте?

— Ну ти й нахабне дівчисько. — Волохатий дідуган насупив брови, але видно було, що сміливість дівчинки йому подобається. — Доведеться, видно, допомагати, бо інакше тебе не здихаєшся. Ох, лихо на мою стару голову. Ти чия така будеш?

— Мамина, татова, братикова, бабусина.

— Язиката... Як тебе звати?

— Оленка.

— А маму твою?

— Вогнена, — насправді, маму звати зовсім по іншому, але в чарівному світі відоме саме це її ім'я. Дід-криничник аж тяжко зітхнув. — Тата — Перелесник (це теж ім'я його в чарівному світі), а бабуся — Незвідана. От.

— Ох, ох, ох. Для чого ж це мені? Ні, таки доведеться допомагати. — Криничник знав всіх родичів дівчинки. Це дуже сильні чарівники. Якщо щось трапиться з їхньою дитиною, буде біда. Але Оленчина мама колись врятувала старого від злого Болотяника, не давши захопити в полон самітника. Він пам'ятав добро і був вдячний Вогнені за допомогу. Мусив відплатити тим самим Оленці. Але так не хотілося йти зі своєї затишної криниці.

— А як вас звати? — поцікавилася Оленка.

— Ніяк, — буркнув Водяник.

— Що, таке ім'я? Бідолашний, — засміялася дівчинка.

— Мене звати... — він так давно ні з ким не розмовляв, що забув, як це робити чемно. Озирнувся по своїй домівці: навколо не прибрано, в кутках звисає павутиння, давно не прибране ліжко, на підлозі вже аж жабурина поросло в давно не чищених калюжах. — Мене звати Джерельний.

— Дуже приємно, дідусю Джерельний. А чому у вас так брудно навколо?

— Бо давно не прибирав.

— Хочете, я вам допоможу?

— А що ти за це хочеш?

— Нічого, просто допоможу вам прибрати.

— Гм...

— А де в вас віник, відро, ганчірки?

— Колись були десь тут, — криничний дідуган з гарним іменем почав щось шукати в якійсь старій коробці. — О, тут!

Оленка позмітала павутиння і прогнала павуків у передпокій, там мух усе одно більше, але ніхто не ходить. Хай плетуть там свої сіті. Потім працююча дівчинка поскладала розкидані речі до шафи, застелила ліжко, почистила калюжі, аж вони заіскрилися, і взялася мити посуд. Криничник не мив його багато років. Добре, що навколо вода. Прибирання тривало кілька годин і коли закінчилося, то домівка старого самотника аж сяяла від чистоти. Видно було, що дід задоволений.

— Ну що ж, ходи, будемо шукати твою криницю.

— Але як? Ви ж казали, що це дуже важко зробити!

— Ми спробуємо. Я ж тепер знаю, хто ти, то ми можемо просто проплисти до твоєї криниці.

А в цей час в криниці наших русалоньок був просто неймовірний рух: бабуса сварилася, Марко заглядав в кожне дзеркало, але не ризикував торкатися їх, бо бабуса пообіцяла зачинити його в кімнаті на цілий тиждень, щоб потім не мати мороки з пошуками. Русалоньки стрибали з дзеркала в дзеркало, але в них нічого не виходило. Щоб знайти Оленку, треба потратити багато днів, криниць же навколо — тисячі. Та раптом все стихло, бо зверху почувся голос дівчинки:

— Агов! Ви там?

— Ми то тут, а от що робиш ти там?

— Припливла річкою, що за хатою.

— І що я маю зараз тобі зробити? — насварилася бабуса. — В мене ледь не розірвалося серце — де шукати внучку, куди вона втрапила, та й чи жива, взагалі!!! А вона собі спокійно так каже, що припливла.

— Я насправді потрапила в криницю до діда Джерельного і він мені допоміг, — виправдовувалася Оленка, бабуса подобрішала.

— То що, ми сьогодні їстимемо? — спитав Марко, який ще з самого ранку не мав і шматочка хліба в роті. Він побачив сестричку, заспокоївся і відчув просто страшний голод.

— Ох, відчуваю, що найближчим часом мені не вдасться спокійно посумувати, —

похитала головою бабуса. Поправила зачіску і посміхнулася Джерельному, який подивився у свій водоспад.

— Ну що ж, бувай, і ще, не свари онуку, вона мені поприбирала, славно дитина, хоч і язиката... — старі зморщені щоки аж почервоніли від незвичних вражень, — Чисто так стало.... Ну, до побачення.

— До побачення, криничнику.